

Systematic Review of Research on Dignity-Based Security Using the Meta-Synthesis Method

Ali Mirarab¹

Type of article: A Review Paper

Received: 12/06/2025

Accepted: 17/08/2025

NAJA Strategic Studies Quarterly/Vol.10/NO.3 (serial 37)/Autumn 2025*35-64

DOI: 10.22034/ssj.2025.1281402.1679

Abstract

Background and aim: Dignity-based security, as a multidimensional concept rooted in human dignity, extends beyond military security to encompass social, human, and ethical dimensions. With an emphasis on social justice and spirituality, it provides a framework for achieving sustainable security in Islamic societies. Despite its significance, no comprehensive study has yet analyzed prior research or identified the theoretical and practical dimensions of dignity-based security. The objective of this study is to systematically review previous studies, identify strengths and weaknesses, and propose a theoretical framework for advancing knowledge in this field.

Method: This study was conducted using the meta-synthesis method based on the standard framework of Sandelowski and Barroso. Relevant articles were identified, selected, and analyzed from reputable scientific databases. Specific inclusion and exclusion criteria were applied to select studies, and the quality of the research was evaluated using standard tools. The data analysis process involved extracting key concepts, categorizing components, and synthesizing findings into a conceptual model.

Results: The findings indicate that dignity-based security is grounded in human dignity and social justice, with its spiritual and human dimensions requiring special attention. This concept encompasses physical, psychological, social, spiritual, and economic security, aiming simultaneously to uphold human dignity and promote social justice. Challenges such as an excessive focus on military security and a lack of localized research were identified. Additionally, advancements such as increased citizen participation in security processes and the promotion of dignity-centered approaches in judicial interactions were observed.

Conclusion: The systematic review demonstrates that dignity-based security is a comprehensive and multidimensional theoretical framework that, by balancing material and spiritual dimensions, fostering active citizen participation, and emphasizing human dignity and social justice, lays the foundation for sustainable security in Islamic societies. The findings of this study can serve as a basis for social and security policymaking centered on human dignity and justice, contributing to the development of both the theory and application of dignity-based security.

Keywords: Dignity-based security, systematic review, human dignity, security, justice.

1- Assistant Professor, Information Dissemination and Knowledge Exchange Department, Research Institute of Islamic Sciences and Culture, Qom, Iran, alimirarab@isica.ac.ir

مرور نظام‌مند پژوهش‌ها در زمینه امنیت کریمه به روش فراترکیب

علی میرعرب^۱

نوع مقاله: مقاله مروری

تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۲۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۵/۲۶

فصلنامه مطالعات راهبردی ناجا/ سال دهم/ شماره ۳ (پیاپی ۳۷) - پاییز ۱۴۰۴* ۶۴-۳۵

DOI: 10.22034/ssj.2025.1281402.1679

چکیده

زمینه و هدف: امنیت کریمه به‌عنوان مفهومی چندبعدی و مبتنی بر کرامت انسانی، فراتر از امنیت نظامی، به ابعاد اجتماعی، انسانی و اخلاقی توجه دارد. این مفهوم با تأکید بر عدالت اجتماعی و معنویت، چارچوبی برای تحقق امنیت پایدار در جوامع اسلامی ارائه می‌دهد. باوجود اهمیت این حوزه، تاکنون مطالعه‌ای جامع برای تحلیل پژوهش‌های پیشین و شناسایی ابعاد نظری و عملی امنیت کریمه انجام نشده است. هدف این پژوهش، بررسی نظام‌مند مطالعات پیشین، شناسایی نقاط قوت و ضعف، و ارائه چارچوبی نظری برای توسعه دانش در این حوزه است.

روش: این مطالعه با استفاده از روش فراترکیب و براساس چارچوب استاندارد سندلوسکی و باروسو انجام شد. مقالات مرتبط از پایگاه‌های معتبر علمی شناسایی، انتخاب و تحلیل شدند. معیارهای ورود و خروج مشخص برای انتخاب مطالعات اعمال و کیفیت پژوهش‌ها با ابزارهای استاندارد، ارزیابی شد. مراحل تحلیل داده‌ها شامل استخراج مفاهیم کلیدی، دسته‌بندی مولفه‌ها و ترکیب یافته‌ها، در قالب یک الگوی مفهومی بود.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان می‌دهد که امنیت کریمه بر پایه کرامت انسانی و عدالت اجتماعی استوار است و ابعاد معنوی و انسانی آن نیازمند توجه ویژه است. این مفهوم شامل امنیت جانی، روانی، اجتماعی، معنوی و اقتصادی است که به‌طور هم‌زمان، حفظ شأن انسانی و ایجاد عدالت اجتماعی را هدف‌گذاری می‌کند. چالش‌هایی نظیر تمرکز بیش از حد بر امنیت نظامی و کمبود پژوهش‌های بومی‌سازی‌شده، شناسایی شد. همچنین، پیشرفت‌هایی مانند تقویت مشارکت شهروندان در فرآیندهای امنیتی و ارتقای رویکردهای کرامت‌محور در تعاملات قضایی مشاهده شد.

نتیجه‌گیری: مرور نظام‌مند انجام‌شده نشان می‌دهد که امنیت کریمه یک چارچوب نظری جامع و چندبعدی است که با توازن میان ابعاد مادی و معنوی، مشارکت فعال شهروندان و تأکید بر کرامت انسانی و عدالت اجتماعی، زمینه‌ساز تحقق امنیت پایدار در جامعه اسلامی است. یافته‌های این پژوهش می‌تواند مبنایی برای سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و امنیتی مبتنی بر کرامت انسانی و عدالت باشد و به توسعه نظریه و کاربرد امنیت کریمه کمک کند.

واژگان کلیدی: امنیت کریمه، مرور نظام‌مند، کرامت انسانی، امنیت، عدالت.

۱- استادیار گروه اشاعه اطلاعات و تبادل دانش، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، ایران. alimirarab@isca.ac.ir

مقدمه

در دنیای امروز، امنیت یکی از موضوعات مهم در علوم اجتماعی و انسانی است که معمولاً در سیاست‌گذاری‌های ملی و بین‌المللی با تمرکز بر ابعاد نظامی و سیاسی مورد توجه قرار می‌گیرد؛ اما امنیت انسانی و اجتماعی، به‌ویژه «امنیت کریمه» که مبتنی بر حفظ کرامت انسانی و عدالت اجتماعی است، کمتر بررسی شده است. با وجود اهمیت فراگیر این مفهوم در ایجاد جوامع پایدار، تاکنون تعریف دقیقی از آن ارائه نشده و پژوهش مستقلی نیز درباره آن انجام نشده است. امنیت، به‌طور کلی، به وضعیتی اطلاق می‌شود که در آن تهدیدات کاهش یافته و احتمال بحران‌ها کم می‌شود (مشعشعی و همکاران، ۱۴۰۲). در حالی که نگاه سنتی به امنیت اغلب نظامی‌محور بوده، مفهوم امنیت انسانی ابعادی گسترده‌تر دارد و به حفاظت از بخش‌های حیاتی زندگی بشر در برابر تهدیدات گسترده و تأمین رضایت پایدار انسان‌ها می‌پردازد (نجات‌پور و یزدان‌پناه، ۱۳۹۷).

از سوی دیگر کرامت انسانی به‌عنوان محور اصلی امنیت کریمه در نظریه‌های اخلاقی و اجتماعی جایگاه بنیادینی دارد. در اندیشه امانوئل کانت، کرامت ناشی از استقلال ذاتی و توان اخلاقی افراد است و همه انسان‌ها به‌طور مساوی از آن برخوردارند (انتظاری و ستوده، ۱۳۹۶). همچنین، در متون دینی و فلسفی نیز کرامت انسانی به‌عنوان شرط لازم برای تحقق عدالت و پایداری اجتماعی مطرح شده است. امنیت انسانی که با امنیت کریمه ارتباط نزدیکی دارد، دو دیدگاه اصلی دارد: حداقل‌گرایانه (آزادی از ترس) و حداکثرگرایانه (آزادی از نیاز، حفظ حرمت و برخورداری از امکانات اساسی) که دیدگاه دوم جامع‌تر است (درودی و تاجبخش، ۱۳۹۷). در این دیدگاه، امنیت شامل رفع تهدیدات خارجی و تأمین شرایطی برای زندگی با کرامت است.

بررسی پیشینه پژوهش نشان می‌دهد که امنیت کریمه در ادبیات علمی به‌طور دقیق تعریف نشده و مطالعات موجود تنها به‌طور پراکنده به ابعاد امنیت انسانی یا کرامت انسانی پرداخته‌اند. این خلأ نیازمند تعریف روشن، تبیین نظری و مطالعات جامع برای شفاف‌سازی ابعاد نظری و عملی این مفهوم و

تدوین سیاست‌های مؤثر است. فقدان تحقیق نظام‌مند در این زمینه می‌تواند پیامدهایی چون تکرار مطالعات ناکارآمد، اتلاف منابع و کاهش بهره‌وری علمی به دنبال داشته باشد.

این مقاله با هدف توسعه دانش در حوزه امنیت کریمه، عملکرد تحقیقات پیشین را به‌صورت نظام‌مند بررسی کرده و پیشنهاداتی کاربردی برای بهبود این نوع امنیت ارائه می‌دهد. یافته‌های آن می‌تواند به تصمیم‌گیری مبتنی بر شواهد برای سازمان‌ها و ذی‌نفعان کمک کند. تمرکز اصلی پژوهش، تحلیل ادبیات و پیشینه نظری، تبیین مفهوم امنیت کریمه، عوامل تأثیرگذار بر آن، و شاخص‌های مرتبط با این مفهوم بر اساس مطالعات قبلی است. پرسش اصلی تحقیق نیز چنین مطرح شده است: با توجه به مطالعات پیشین، امنیت کریمه چیست و چه عواملی بر آن تأثیرگذارند؟

پیشینه

پژوهش‌های انجام‌شده درباره امنیت کریمه محدود بوده و عمدتاً در کنار سایر مفاهیم مرتبط با امنیت بررسی شده‌اند. با وجود اهمیت بالای این موضوع، تاکنون پژوهش مستقلی که به‌طور جامع و عمیق به امنیت کریمه بپردازد، انجام نشده است. این بخش تلاش دارد مروری بر مطالعات موجود داشته باشد تا تصویر روشنی از وضعیت پژوهش‌های این حوزه ارائه دهد.

بهرامی و همکاران (۱۴۰۳) در مطالعه‌ای با عنوان «مقابله با جرائم امنیتی در پرتو سیاست جنایی کرامت‌محور» نشان می‌دهند که جرائم امنیتی به دلیل تأثیرگذاری عمیق بر جامعه و حقوق شهروندی، یکی از حساس‌ترین حوزه‌های حقوقی هستند. در این تحقیق، تعادل بین حقوق حاکمیت و حقوق شهروندان از طریق استفاده از مؤلفه‌های کرامت‌محور بررسی شده است. یافته‌های این مطالعه حاکی از آن است که استفاده از سیاست‌های مبتنی بر کرامت در جرم‌انگاری و پاسخ به جرائم امنیتی، باعث کاهش چالش‌های حقوقی و افزایش رضایت شهروندان می‌شود. همچنین تأکید شده است که قوانین فعلی نیازمند اصلاحاتی برای تطبیق بیشتر با این رویکرد هستند.

طاهری و حاجی ده‌آبادی (۱۴۰۲) در مقاله خود با تأکید بر مدل «پیشگیری کرامت‌مدار»، بیان می‌کنند که حفظ کرامت ذاتی مجرمان حتی پس از ارتکاب جرم، می‌تواند نقشی کلیدی در پیشگیری از تکرار جرم و اصلاح آن‌ها داشته باشد. با استناد به آموزه‌های اسلامی، از جمله قرآن کریم و احادیث پیامبر اسلام (ص) و امام علی (ع)، آن‌ها نشان می‌دهند که کرامت انسانی یک ویژگی ذاتی برای همه انسان‌هاست و ارتکاب جرم موجب سلب آن نمی‌شود. این دیدگاه بر اصولی مانند عدالت، تناسب جرم و مجازات، و ضرورت اصلاح مجرمان استوار است. مقاله تأکید می‌کند که برخورد محترمانه با مجرمان، حفظ جایگاه اجتماعی آن‌ها و اقداماتی نظیر بزه‌پوشی، گذشت از مجازات در صورت مشاهده نشانه‌های اصلاح، و حمایت از بازگشت آن‌ها به جامعه، می‌تواند از وقوع مجدد جرم جلوگیری کند. نویسندگان هشدار می‌دهند که طرد اجتماعی مجرمان پس از مجازات، احتمال بازگشت آن‌ها به چرخه جرم را افزایش می‌دهد، در حالی که فراهم‌سازی شرایط بازاجتماعی شدن، زمینه اصلاح و پذیرش هنجارهای اجتماعی را تقویت می‌کند.

در مقاله‌ای که توسط رجب‌لو و آبداری (۱۴۰۲) منتشر شده است، مفهوم استقلال و آزادی به‌عنوان دو محور اساسی در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی تحلیل شده است. این پژوهش نشان می‌دهد که استقلال و آزادی، نه تنها به‌عنوان شعارهای بنیادین انقلاب اسلامی، بلکه به‌عنوان مفاهیمی کلیدی در سیاست‌گذاری امنیتی و اجتماعی جمهوری اسلامی ایران مطرح بوده‌اند. نویسندگان با تأکید بر اندیشه‌های امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب، این دو مفهوم را به‌عنوان ستون‌های اصلی در حفظ امنیت و کرامت انسانی معرفی کرده‌اند. همچنین، مقاله به تبیین دستاوردهای نظام جمهوری اسلامی در حوزه تأمین امنیت و حفظ استقلال در چهل سال نخست انقلاب پرداخته و نقش نهادهایی همچون فراجا را در تقویت این مفاهیم بررسی کرده است.

ابراهیم‌زاده و دارابی (۱۴۰۰) در مقاله خود بر اهمیت پیشگیری کرامت‌مدار از جرم در پرتو آموزه‌های فقه اسلامی تأکید کرده و بیان می‌کنند که راهبردهای پیشگیری از جرم باید با حفظ کرامت انسانی و رعایت حقوق فردی

همراه باشند. آن‌ها با استناد به منابع فقه اسلامی نشان می‌دهند که اسلام علاوه بر تأکید بر مجازات مجرمان، حفظ شأن انسانی و پیشگیری کنشی از جرم را از طریق حمایت از حقوق متهمان، ترویج بزه‌پوشی و کاهش انگ‌زنی اجتماعی مورد توجه قرار داده است. نویسندگان معتقدند که محدود کردن آزادی‌های فردی بدون دلیل موجه، پیامدهای منفی چون افزایش ناراضیاتی اجتماعی و مقاومت در برابر قوانین را به همراه دارد. از این‌رو، احترام به کرامت انسانی در سیاست‌های جنایی نه تنها یک الزام اخلاقی و دینی، بلکه راهبردی مؤثر برای کاهش جرم و آسیب‌های اجتماعی محسوب می‌شود.

مسرور، فخلعی و ناصری مقدم (۱۴۰۰) در مقاله خود بر اهمیت کرامت انسانی به عنوان یکی از اصول بنیادین فرآیند جرم‌انگاری تأکید می‌کنند. آن‌ها بیان می‌کنند که کرامت انسانی، یک ارزش دینی و جهان‌شمول است که در سیاست کیفری باید مورد توجه قرار گیرد. این مقاله به دو رویکرد اخلاق‌گرایانه و کمال‌گرایانه در زمینه کرامت انسانی می‌پردازد؛ رویکرد اول نقض ارزش‌های اجتماعی و رویکرد دوم علاوه بر آن، آسیب به شخصیت انسانی را نیز ملاک جرم‌انگاری می‌داند. نویسندگان معتقدند سیاست جنایی اسلام با تکیه بر کرامت انسانی، تنها جرم‌انگاری رفتارهایی را مجاز می‌داند که ناقض کرامت باشند و از مداخلات غیرضروری جلوگیری می‌کند. این اصل در تمامی مراحل دادرسی کیفری، مشروعیت قواعد حقوقی را تقویت کرده و مانع اعمال مجازات‌های نامتناسب و غیرانسانی می‌شود، در حالی که مبنایی برای جرم‌انگاری رفتارهای ناقض کرامت انسانی ارائه می‌دهد.

طاهری مجد (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان «ارکان امنیت کریمه در بیانیه گام دوم انقلاب» به تحلیل مفهوم امنیت کریمه در چارچوب بیانیه گام دوم انقلاب و رویکرد اسلامی به امنیت پرداخته است. نویسنده با نقد ناکارآمدی مکاتب امنیتی غربی مانند رئالیسم و لیبرالیسم، مکتب امنیتی اسلام را به عنوان جایگزینی کارآمد معرفی کرده که بر اصولی همچون ایمان، استقلال، عدالت، اقتصاد مقاومتی و عزت ملی تأکید دارد. این رویکرد امنیت را به حوزه‌های فراتر از نظامی، مانند علم، پژوهش، سبک زندگی و مقابله با فساد گسترش می‌دهد.

مقاله همچنین به نقش امنیت تدافعی در برابر تهدیدات خارجی پرداخته و برداشت‌های نادرست از جهاد و صلح در گروه‌های افراطی را نقد کرده است. نتایج پژوهش نشان می‌دهد که بیانیه گام دوم انقلاب الگویی جامع برای امنیت پایدار ارائه می‌دهد که علاوه بر حفظ امنیت ملی، بر توسعه انسانی، اقتصاد مقاومتی، معنویت و عدالت اجتماعی به‌عنوان پایه‌های امنیت تأکید دارد و نگرشی چندبعدی و انسانی را مطرح می‌کند.

فروغی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای به بررسی مناسبات امنیت و آزادی در گفتمان سیاست‌های جنایی پرداخته‌اند. این پژوهش نشان می‌دهد که در بسیاری از نظام‌های حقوقی، تعارض میان امنیت و آزادی به دلیل تمرکز بیش از حد بر رویکردهای امنیت‌محور ایجاد شده است. یافته‌های این مطالعه پیشنهاد می‌کند که سیاست‌های جنایی باید به گونه‌ای طراحی شوند که تعادل مناسبی میان امنیت و آزادی برقرار کنند و کرامت انسانی به‌عنوان مبنایی اساسی برای تدوین سیاست‌ها لحاظ شود.

انتظاری و ستوده (۱۳۹۶) در پژوهشی با عنوان «امنیت کرامت‌آمیز انسان؛ مبنایی شاخص در حقوق شهروندی»، نقش کلیدی کرامت انسانی را در چارچوب حقوق شهروندی بررسی کرده‌اند. این مطالعه تأکید دارد که توجه به کرامت انسانی در قوانین و سیاست‌های امنیتی، به‌ویژه در جرائم مرتبط با امنیت، می‌تواند به عنوان معیاری برای ارزیابی و اصلاح این سیاست‌ها مورد استفاده قرار گیرد. این پژوهش همچنین به اهمیت حفظ کرامت انسانی در برخورد با متهمان و مجرمان امنیتی پرداخته و نشان داده است که عدم رعایت این اصل می‌تواند باعث نقض حقوق اساسی افراد شود.

مطالعه پیشینه نشان می‌دهد که تاکنون هیچ پژوهش نظام‌مندی به‌طور مستقل و جامع به بررسی امنیت کریمه اختصاص نیافته است. پژوهش‌های موجود اگرچه به برخی از مفاهیم مرتبط با امنیت کریمه پرداخته‌اند، اما این بررسی‌ها پراکنده، محدود و فاقد رویکردی جامع و ساختارمند بوده‌اند. این خلأ پژوهشی نشان‌دهنده ضرورت انجام یک مطالعه نظام‌مند است که با مرور دقیق و منسجم منابع موجود، چارچوب‌های نظری و عملی امنیت کریمه را شناسایی

کرده و ابعاد مختلف این مفهوم را به‌طور جامع مورد بررسی قرار دهد. پژوهش حاضر در تلاش است تا این نیاز علمی را برآورده کرده و گامی مؤثر در جهت رفع شکاف‌های موجود در ادبیات امنیت کریمه بردارد.

مبانی نظری

امنیت: از امنیت تعریف‌های مختلفی ارائه شده است، اما نه تنها تاکنون اجماعی در این باره در میان متخصصان امر امنیت شکل نگرفته است، بلکه حتی برخی آن را غیرقابل تعریف دانسته‌اند. با این حال برخی امنیت را در معرض خطر نبودن یا از خطر محافظت شدن تعریف کرده‌اند. امنیت همچنین عبارت است از: رهایی از تردید، آزادی از اضطراب و بیمناکی و داشتن اعتماد و اطمینان موجه و مستند. امنیت، خواه فردی، ملی یا بین‌المللی، در زمره مسایلی است که انسان با آن مواجه می‌باشد. امنیت به‌صورت وسیع، در مفهومی به‌کار گرفته شده که به صلح، آزادی، اعتماد، سلامتی و دیگر شرایطی اشاره می‌کند که فرد و یا گروهی از مردم، احساس آزادی از نگرانی، ترس، خطر یا تهدیدات ناشی از داخل یا خارج را داشته باشند (میرعرب و سجادی، ۱۳۷۹).

کرامت انسانی: کرامت انسانی به معنی بزرگواری و ارزش و حرمت داشتن همه انسان‌ها است. به گفته علامه طباطبائی، آیات مختلفی از قرآن مانند آیه ۷۰ سوره اسراء و ۱۳ سوره حجرات به کرامت انسان اشاره دارد. امانوئل کانت، فیلسوف آلمانی، در نظریه خود به‌نام «خودمختاری اخلاقی» معتقد است کرامت انسانی، آن نوع حرمت و ارزشی است که کلیه افراد به لحاظ استقلال ذاتی و توانایی اخلاقی که دارند، به‌صورت یکسان از آن برخوردارند. کرامت در لغت به معنای بزرگواری، بزرگی کردن، سخاوت، شرافت و دوری از پستی و فرومایگی آمده است (انتظاری و ستوده، ۱۳۹۶).

انسان دارای کرامت ذاتی است و شایسته کسب فضایل اخلاقی که لازمه آن برخورداری از حق حیات، آزادی و امنیت شخصی است. این حقوق، که در ماده ۳ اعلامیه جهانی حقوق بشر به رسمیت شناخته شده‌اند، اساس سایر حقوق سیاسی و آزادی‌های مدنی مانند آزادی بیان، آزادی عقیده، حقوق مربوط به محاکمه منصفانه، اصل برائت، حق ازدواج و تشکیل خانواده، و عدم مداخله در

زندگی خصوصی محسوب می‌شوند. این حقوق در مواد سوم تا بیست و یکم اعلامیه جهانی حقوق بشر و همچنین در بخش حقوق ملت قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران ذکر شده‌اند و در فلسفه حقوق اسلامی بر پایه اصل کرامت انسانی استوارند.

براساس آموزه‌های اسلامی، کشتن یک انسان به منزله نابودی همه انسان‌ها و احیای او هم‌سنگ احیای همه انسان‌ها است (مائدة: ۳۲). قانون قصاص نیز به منظور دفاع از حق حیات، امنیت و سلامت جامعه انسانی تشریع شده است، چنان‌که قرآن می‌فرماید: «وَلَكُمْ فِي الْقِصَاصِ حَيَاةٌ يَا أُولِي الْأَلْبَابِ» (بقره: ۱۷۹). همچنین، صراحت نامه امیر مؤمنان (ع) نشان می‌دهد که حتی مشرکین و اهل کتاب، در پناه حکومت اسلامی، از حق حیات برخوردارند و باید با آن‌ها با عدل و انصاف رفتار شود. این اصل در اعلامیه اسلامی حقوق بشر و اعلامیه جهانی حقوق بشر نیز مورد تأکید قرار گرفته است. ماده ۲ اعلامیه اسلامی حقوق بشر تصریح می‌کند: «زندگی، موهبتی الهی و حقی تضمین‌شده برای هر انسان است و بر جوامع و حکومت‌ها واجب است که از این حق حمایت کرده و در برابر هر تجاوزی به آن ایستادگی کنند» (کمسیون حقوق بشر اسلامی ایران، بروشور آموزشی ترویجی، ش ۱۰، ص ۳).

نظریه خودمختاری اخلاقی کانت و کرامت انسانی: امانوئل کانت (۱۷۲۴-۱۸۰۴)

فیلسوف برجسته عصر روشنگری، تأثیر عمیقی بر فلسفه اخلاق و متافیزیک گذاشت و نظریه «کرامت ذاتی انسان» را بر مبنای عقلانیت و خودمختاری اخلاقی ارائه کرد. کانت معتقد بود که کرامت انسانی ناشی از توانایی انسان برای قانون‌گذاری اخلاقی و تصمیم‌گیری مستقل است، نه براساس مقام اجتماعی، فرامین الهی یا اقتضائات اجتماعی (سیدفاطمی، ۱۳۸۲). او انسان را موجودی آزاد، خودآیین و خودقانون‌گذار می‌داند که برخلاف حیوانات، توسط عقلانیت هدایت می‌شود (سالیوان، ۱۳۸۰).

در کتاب «بنیادهای مابعدالطبیعه اخلاق»، کانت تأکید دارد که کرامت انسان به نیروی فطری عقل و توانایی تفکر مستقل او وابسته است. این توانایی به انسان امکان می‌دهد زندگی خود را شکل دهد و قوانینی را وضع کند که ساختار زندگی همه افراد را تعیین کند. خودمختاری اخلاقی از نظر کانت،

توانایی ذاتی هر فرد برای تشخیص درست از نادرست بر اساس استدلال عقلانی است و قوانین بنیادی جامعه باید به‌طور برابر و عادلانه شامل حال همه افراد شود (سالیوان، ۱۳۸۰).

کانت همچنین بر اصل عدالت و برابری تأکید می‌کند و معتقد است که عدالت باید آزادی همه افراد را حفظ کند و دادرسی بدون تبعیض نژادی، مذهبی، جنسیتی یا قومی انجام شود. او تساوی مدنی را به‌معنای فرصت‌های برابر برای همه افراد در جامعه آزاد می‌داند، جایی که هر فرد بتواند برای دستیابی به اهداف خود تلاش کند، بدون این‌که مانعی غیرقانونی بر سر راه او قرار گیرد (سالیوان، ۱۳۸۰).

اصول تفکر کانت درباره کرامت انسانی:

- کرامت انسانی به ارزش ذاتی انسان اشاره دارد.
- کرامت ارزشی است که همه انسان‌ها به‌طور مساوی و ذاتی از آن برخوردارند.
- کرامت انسانی با استقلال و خودمختاری ذاتی انسان پیوند دارد.
- کرامت انسانی با عقلانیت خودآگاه انسان مرتبط است.
- کرامت انسانی مبنای حقوق برابر و جهانی بشر است.

مقایسه با دیدگاه هیوم: در مقابل، دیوید هیوم (۱۷۱۱-۱۷۷۶ میلادی)

هنجارهای اخلاقی را مبتنی بر عواطف و احساسات انسان می‌داند. به‌عقیده هیوم، عقل به‌تنهایی نمی‌تواند در مورد اعمال اخلاقی قضاوت کند، بلکه احساسات و عواطف درونی انسان هستند که واکنش‌های اخلاقی را شکل می‌دهند. هیوم معتقد است که آنچه به‌عنوان اخلاق شناخته می‌شود، بیشتر توجیهات نفسانی افراد است تا نتیجه قضاوت‌های عقلانی.

نظریه کرامت مبتنی بر وحی: نظریه کرامت مبتنی بر وحی، برخلاف نظریه‌های

عقلانی یا قراردادی، کرامت ذاتی انسان را براساس یک امر هستی‌شناختی و اصیل توجیه می‌کند که ریشه در ذات خلقت بشری و احکام الهی دارد. براساس این دیدگاه، کرامت انسان نه صرفاً به‌دلیل آزادی اراده و قدرت تعقل، بلکه به‌دلیل وجهه الهی اوست.

انسان به عنوان موجودی که «بر صورت خدا آفریده شده» (خَلَقَ اللَّهُ آدَمَ عَلَى صُورَتِهِ) و «از روح خداوند در او دمیده شده» (وَنَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي)، جایگاه ویژه‌ای در نظام خلقت دارد (ابن عربی، بی‌تا).

طرفداران این نظریه معتقدند که انسان، خلیفه خدا در زمین است و مقام جانشینی الهی او حتی با اعمال ناشایست مانند فساد و خونریزی نفی نمی‌شود؛ زیرا این اعمال عارضی هستند و به جوهر ذات انسان خللی وارد نمی‌کنند. این دیدگاه، مبنای هستی‌شناختی و متافیزیکی حقوق و کرامت انسانی را تبیین می‌کند و در پاسخ خداوند به اعتراض فرشتگان در آیه «إِنِّي جَاعِلٌ فِي الْأَرْضِ خَلِيفَةً» و پاسخ او «إِنِّي أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ» به‌خوبی نمایان است (جعفری تبریزی، ۱۳۷۰).

آزادی اراده و اختیار، از مهم‌ترین مبانی نظریه کرامت مبتنی بر وحی است. پیامبر اسلام (ص) در حدیثی فرمودند: «هیچ چیز نزد خدا گرامی‌تر از انسان نیست»، و تأکید کردند که این کرامت ناشی از اختیار انسان است که او را از دیگر موجودات، حتی فرشتگان، متمایز می‌کند. فرشتگان مجبورند، اما انسان مختار آفریده شده است (آقاجری، ۱۳۷۸).

این نظریه همچنین بر استعداد ذاتی و فطری انسان برای درک حقایق و اسرار هستی تأکید دارد. آیه «وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ» بر برتری انسان به‌دلیل برخورداری از نطق، عقل، قدرت تمیز حق از باطل، صورت زیبا، اندام موزون و توانایی تدبیر امور دنیوی و اخروی اشاره دارد. این ویژگی‌ها انسان را شایسته مقام خلافت الهی کرده است (ابن عربی، بی‌تا).

خلاصه اصول نظریه کرامت مبتنی بر وحی:

- کرامت ذاتی انسان ریشه در ذات خلقت و وجهه الهی او دارد.
- مقام خلافت الهی انسان به ارتباط عمیق او با خداوند اشاره دارد.
- آزادی اراده و اختیار، مبنای کرامت انسانی است.
- مقام خلافت الهی انسان، حتی با اعمال ناشایست، نفی نمی‌شود.
- ویژگی‌های فطری و ذاتی انسان او را شایسته مقام خلافت الهی می‌کند.

اسلام امنیت را به‌عنوان یکی از نیازهای اساسی بشر معرفی می‌کند و آن را در دو بعد فردی و اجتماعی مورد توجه قرار می‌دهد. امنیت در اسلام بر پایه ایمان به خداوند و رعایت اصول اخلاقی و اجتماعی بنا شده است. قرآن کریم و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) به‌عنوان منابع اصلی، امنیت را به‌معنای رهایی از ترس و اضطراب، حفظ کرامت انسانی و ایجاد صلح و عدالت تعریف می‌کنند. به‌عنوان مثال، در آیه ۱۱۲ سوره نحل، امنیت به‌عنوان نعمتی الهی معرفی شده است. همچنین، قرآن کریم تأکید دارد که ایمان و رابطه با خداوند عامل اصلی ایجاد امنیت درونی و اجتماعی است (طباطبایی، ۱۳۹۱).

امنیت در اسلام نه تنها به بعد مادی محدود نمی‌شود، بلکه شامل امنیت معنوی نیز هست. این نوع امنیت به انسان آرامش درونی می‌بخشد و از انحرافات اخلاقی جلوگیری می‌کند. در نهایت، امنیت در اسلام یک سرمایه الهی است که زمینه‌ساز تکامل فردی و اجتماعی می‌شود (داوودی، ۱۳۹۱).

براساس نتایج بررسی‌ها، چارچوب نظری این پژوهش بر پیوند مفهومی امنیت و کرامت انسانی استوار است. در این چارچوب، کرامت به‌عنوان ارزشی ذاتی و غیرقابل سلب در وجود انسان شناخته می‌شود که ریشه در خلقت الهی او دارد. این کرامت، نه صرفاً به معنای شرافت اخلاقی یا اجتماعی، بلکه به‌عنوان مبنای حقوق، آزادی اراده، و اختیار انسان در نظام خلقت تعریف می‌شود. از سوی دیگر، امنیت در این چارچوب مفهومی چندبعدی است که علاوه بر رفع تهدیدات مادی، به ابعاد معنوی، اخلاقی و اجتماعی نیز می‌پردازد. امنیت کریمانه بر ایجاد محیطی تأکید دارد که در آن انسان‌ها بتوانند ارزش‌های ذاتی خود را حفظ کرده، آزادانه استعدادهایشان را شکوفا کنند و در بستری عادلانه و اخلاق‌محور، از آرامش و عدالت بهره‌مند شوند.

در این نگاه، کرامت انسانی و امنیت، رابطه‌ای دوسویه و مکمل دارند؛ امنیت زمینه‌ساز تحقق کرامت است و کرامت نیز مبنای اخلاقی و معنوی امنیت محسوب می‌شود. این چارچوب که بر آموزه‌های اسلامی و نظریه کرامت مبتنی بر وحی استوار است، امنیت را نه‌تنها به‌عنوان یک وضعیت فیزیکی، بلکه به‌عنوان شرطی برای تعالی انسان در تمامی ابعاد مادی و معنوی تعریف

می‌کند. بدین ترتیب، امنیت کریمانه به‌عنوان هدفی جامع در این چارچوب معرفی می‌شود که می‌تواند الگویی برای تحلیل علمی و سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و فرهنگی در راستای تحقق عدالت و ارزش‌های انسانی ارائه دهد.

روش

این پژوهش با رویکرد کاربردی و با ماهیت کیفی، از روش فراترکیب و مرور نظام‌مند برای بررسی مطالعات مرتبط با امنیت کریمه بهره گرفته است. فراترکیب به‌عنوان روشی از فرامطالعه، هدفش ترکیب و تحلیل عمیق یافته‌های پژوهشی برای دستیابی به دیدگاهی جامع و منسجم است.

داده‌ها از منابع اسنادی و کتابخانه‌ای گردآوری شده و جامعه آماری شامل ۲۰۶ منبع علمی (مقالات، پایان‌نامه‌ها، رساله‌ها و کتاب‌ها) از پایگاه‌های اطلاعاتی معتبر داخلی و خارجی است. به‌دلیل ماهیت اسلامی کلیدواژه‌ها، داده‌های مؤثر عمدتاً از پایگاه‌های داخلی به‌دست آمدند؛ هرچند نتایج مشابهی نیز در برخی منابع خارجی مشاهده شد.

از میان منابع بررسی‌شده، ۱۸ کتاب به‌دلیل تکرار محتوا در مقالات و عدم تطابق با معیارهای تحلیل، در تحلیل اصلی لحاظ نشدند اما به‌عنوان منابع پشتیبان مورد استفاده قرار گرفتند. پس از نمونه‌گیری هدفمند، ۱۹ مطالعه برای تحلیل نهایی انتخاب شدند. اعتبار پژوهش با نظر متخصصان و پایایی آن با آزمون کاپای کوهن بررسی شد.

برای اجرای فراترکیب، از الگوی هفت‌مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو استفاده شده که شامل مراحل:

۱. تعیین سؤال پژوهش، ۲. مرور نظام‌مند ادبیات، ۳. انتخاب متون مرتبط، ۴. استخراج داده‌های کلیدی، ۵. تحلیل و ترکیب داده‌ها، ۶. ارزیابی کیفیت فرآیند، ۷. ارائه ساختاریافته یافته‌ها می‌باشد. این الگو با هدف دقت، انسجام و افزایش قابلیت اتکا در تحلیل‌ها طراحی شده و در شکل ۱ به‌صورت شماتیک نمایش یافته است.

شکل ۱. روش فراترکیب هفت مرحله‌ای سندلوسکی و باروسو (۲۰۰۷)

در ادامه، این هفت مرحله در راستای مرور نظام‌مند پژوهش‌های مرتبط با امنیت کریمه به تفصیل شرح داده می‌شود.

یافته‌ها

مرحله اول: تنظیم سوال‌های پژوهش

اولین گام در پروتکل سندلوسکی و باروسو طراحی پرسش‌های پژوهش است که پژوهشگر در فرایند تحقیق خود به دنبال پاسخ به آن‌ها است. پرسش‌های پژوهش به شرح زیر تدوین شده‌اند:

چه چیزی: مفهوم و معنای امنیت کریمه در مطالعات گذشته چیست و مؤلفه‌ها و شاخص‌های مرتبط با امنیت کریمه کدام‌اند؟

چه جامعه‌ای: جامعه مورد مطالعه برای شناسایی مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و ویژگی‌های امنیت کریمه چیست؟

محدودیت زمانی: مؤلفه‌ها، شاخص‌ها و ویژگی‌های امنیت کریمه در چه بازه زمانی مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته‌اند؟

چگونگی روش: چه رویکرد یا روش پژوهشی برای گردآوری و تحلیل مطالعات مرتبط با امنیت کریمه به کار گرفته شده است؟

مرحله دوم: بررسی نظام‌مند متون

پژوهش‌ها از ۷ پایگاه ایرانی به شرح زیر بازیابی شده‌اند:

نورمگز، گنج، مگیران، انسانی، علم‌نت، سیویلیکا و پایگاه مرکز اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی^۱

همان طور که در شکل ملاحظه می‌شود، فعالیت‌های مربوط به فرآیند جستجو، با انتخاب پایگاه‌های اطلاعاتی جهت جستجوی پژوهش‌ها آغاز شده و

جستجوی فعالیت‌های تحقیقاتی، با استفاده از جستجوی کلمات کلیدی در عنوان و چکیده منابع صورت می‌پذیرد. در این پژوهش، از فرمول جستجوی زیر جهت انجام جستجو در پایگاه‌های اطلاعاتی منتخب استفاده گردید. امنیت کریمه، امنیت انسانی (انسان محور)، امنیت روانشناختی و امنیت اخلاق محور.

پس از بررسی کلیدواژه‌ها توسط متخصصان و اساتید، کلیدواژه‌ها به شرح ذیل نهایی شدند:

امنیت انسانی (انسان مدار و انسان محور)، امنیت اخلاق مدار و اخلاق محور، امنیت کرامت مدار و کریمانه، امنیت عزت‌مندانه، امنیت عدالت محور و عدالت مدار، امنیت مردم‌پایه، امنیت هنجارمند، امنیت ضد ظلم، امنیت و رفاه عمومی عزتمندانه، امنیت و عدالت، امنیت متعالیه، امنیت اسلامی، فقه امنیت، امنیت اخلاقی، اخلاق و امنیت، فلسفه امنیت اسلامی، حکمرانی امنیت اسلامی، امنیت عادلانه، نظم عادلانه، مکتب انتظامی اسلامی، نظم و انتظام کریمه، نظم عمومی عادلانه.

جستجو در اردیبهشت و خرداد و جستجوی تکمیلی در مرداد ۱۴۰۳ انجام و نتایج آن، بدون در نظر گرفتن محدوده زمانی، مورد ارزیابی و انتخاب قرار گرفت. براساس جستجو، ۶۶۲ مطالعه، شناسایی شد. برای سازماندهی مطالعات، از نرم افزار مدیریت منابع اطلاعاتی اندنوت^۱ استفاده شد. با استفاده از نرم افزار مذکور، ۳۱ پژوهش تکراری و با مطالعه عنوان و چکیده منابع بازیابی شده، ۲۵۳ پژوهش به دلیل غیر مرتبط بودن با هدف مطالعه، حذف گردید. انتخاب منابع اولیه بر اساس معیارهای ورود و خروج در جدول ۱ صورت پذیرفت. سپس متن کامل منابع مطالعه شده و معیارهای ورود و خروج اعمال گردید و در نتیجه، ۵۵ پژوهش حذف شد. به این ترتیب، ۳۲۳ پژوهش به مطالعه مروری راه یافتند.

پژوهش‌های اولیه براساس معیارهای ورود و خروج انتخاب شدند که در جدول ۱ نشان داده شده‌اند. معیارهای ورود، انتخاب مطالعات اولیه را تایید

1- Endnote

می‌کند. پژوهش‌هایی که معیارهای خروج از جدول را دارا بودند از این مطالعه حذف شدند.

جدول ۱. معیارهای ورود و خروج

ردیف	معیارهای ورود پژوهش به مطالعه	معیارهای خروج پژوهش از مطالعه
۱	موضوع اصلی پژوهش مرتبط با حوزه‌ی امنیت کریمه باشد.	محتوای پژوهش مرتبط با موضوع امنیت کریمه نیست.
۲	آثار پژوهشی و تحقیقاتی منتشر شده.	آثار منتشر نشده و به صورت سخنرانی و مصاحبه
۳	پژوهش‌هایی که گزارشی مرتبط و کاملی ارائه داده باشند.	انتشاراتی که گزارش ناقص و یا مبهم عرضه داشته اند یا دسترسی به فایل تمام متن آن‌ها میسر نبود.
۴	انتخاب جدیدترین پژوهش منتشر شده از یک نویسنده که چندین مقاله از یک پژوهش استخراج کرده است.	چندین پژوهش با محتوای یکسان مستخرج از یک پژوهش از یک نویسنده

مرحله سوم: جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب

مطابق جدول ۲، معیارهای ارزیابی کیفیت پژوهش‌ها به منظور تحلیل اینکه آیا بافت پژوهش‌های مورد مطالعه، کامل بوده و نیز حصول اطمینان از کیفیت پژوهش‌های اولیه مطابق با پرسش‌های پژوهش، تدوین گردید. در تدوین این معیارها، از پژوهش‌های (کیچنهام^۱، ۲۰۰۴؛ اذنی^۲ و همکاران، ۲۰۱۵) الهام گرفته شده است. بعد از ارزیابی دقیق پژوهش‌ها از طریق مطالعه کامل متن آن‌ها، مطالعات اولیه، نهایی شده و در جدول ۴ و براساس فرایند طی شده در نمودار ۱ ارائه شده‌اند. به منظور جلوگیری از سوگیری در انتخاب پژوهش‌ها، طی بررسی تصادفی مجدد، توسط دو پژوهشگر مستقل نیز ارزیابی صورت گرفت. نتایج ارزیابی کیفیت، مقایسه و موارد متناقض جهت حصول اجماع، مورد بحث قرار گرفت و پس از اعمال معیارهای ارزیابی کیفیت (جدول ۲)، تعداد ۱۱۷ پژوهش دیگر حذف گردید. پس از مطالعه متن کامل پژوهش‌ها و از ارزیابی دقیق پژوهش‌ها از ۲۰۶ مقاله باقی مانده، ۱۸۷ مقاله به دلیل همپوشانی و شباهت محتوا حذف گردیدند. در نهایت، تعداد ۱۹ فعالیت پژوهشی نهایی گردید که همگی به مقالات اختصاص داشت.

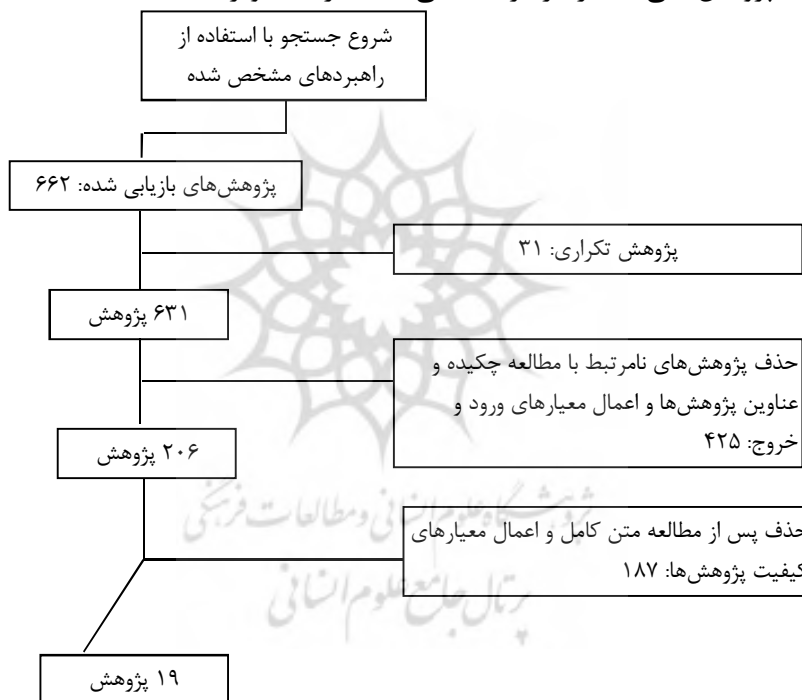
1 Kitchenham

2 Azni

جدول ۲. معیارهای ارزیابی کیفیت پژوهش‌ها

ردیف	معیارها
۱	اهداف تحقیق به وضوح بیان شده است.
۲	رویکرد مورد استفاده مرتبط با امنیت کریمه، به‌صورت روشمند، توصیف و مورد بحث قرار می‌گیرد.
۳	نتایج ارائه شده به‌طور کامل توضیح داده شده است.
۴	اطلاعات مورد نیاز را می‌توان مستقیماً از مطالعه استخراج کرد.

به‌طور کلی، شکل (۲) الگوریتم جستجو بر اساس فلوجارت پریزما^۱ (لیبراتی^۲ و همکاران، ۲۰۰۹)، ارزیابی و اعمال معیارهای ورود و خروج مطالعه و تعداد پژوهش‌هایی که در هر مرحله باقی ماندند را به‌تصویر کشیده است.

شکل ۲. الگوریتم جستجو بر اساس فلوجارت پریزما (لیبراتی و همکاران، ۲۰۰۹)

مرحله چهارم: استخراج اطلاعات مقاله

در این مرحله، اطلاعات مربوط به هر یک از ۱۹ پژوهش نهایی استخراج شد.

1- PRISMA

2- Liberati

در این پژوهش، ابتدا اطلاعات مطالعات انتخاب‌شده براساس موضوع اصلی مقالات در حوزه کنترل ناآرامی‌های اجتماعی دسته‌بندی شدند. سپس ویژگی‌های مرتبط با هر پژوهش، شامل نام و نام خانوادگی نویسنده، سال انتشار پژوهش و عنوان پژوهش، طبقه‌بندی گردید و در نهایت مورد بررسی قرار گرفتند. منابع مورد استفاده برای استخراج کدها در جدول شماره ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. مروری بر ۱۹ پژوهش استخراج شده در حوزه امنیت کریمه

نویسنده (گان)	سال انتشار	عنوان
سیده زهرا حسینی درونکلایی	۱۳۹۹	نقش ناجا در تحقق جامعه اسلامی: مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
رمضان شعبانی سارویی	۱۳۹۸	الزامات و فرآیندهای تحولی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)
صدیقه سادات هاشمی	۱۴۰۱	تبیین نقش و جایگاه نیروی انتظامی در اعمال حاکمیت برای تأمین نیاز عمومی به امنیت از منظر فرماندهی کل قوا
علیرضا انتظاری و حمید ستوده	۱۳۹۶	امنیت کرامت آمیز انسان؛ مبنایی شاخص در حقوق شهروندی
یوسف ترابی	۱۳۹۲	نقش پلیس بر نظریه اسلامی - ایرانی امنیت
حسن غوث	۱۳۹۹	نقش و جایگاه نهادهای انتظامی، در تحقق جامعه‌ی اسلامی: راهبردها
امین محمدی جوینی، حسین شریفی طرازکوهی و محمد بارانی	۱۴۰۰	امنیت انسانی و تحول در وظایف و اختیارات پلیس
امین محمدی جوینی، حسین شریفی طرازکوهی و محمد بارانی	۱۴۰۰	وظایف و اختیارات ناجا در پرتو دکترین امنیت انسانی
نجف لکزایی	۱۳۹۳	امنیت متعالیه
شیوا جلال‌پور و وحید تندر	۱۳۹۸	حقوق متقابل پلیس و مردم در نظام اسلامی
غلامرضا حاجی حسین‌نژاد، علی محبی و سیدرضا بلاغت	۱۳۸۹	اخلاق حرفه‌ای و تعاملات ارتباطی پلیس با جامعه
احسان کرمی شهریار و سعید بهشتی	۱۳۹۹	تدوین الگوی تعلیم و تربیت پلیس اسلامی بر مبنای حرکت جوهری انسان در حکمت متعالیه صدرالمآلهین
امیر مهدی عزیزی، سید محمود	۱۴۰۱	کیفرگذاری کرامت مدار در مدل مردم سالار سیاست جنایی

نویسنده (گان)	سال انتشار	عنوان
میرخلیلی و علی حسین نجفی ابرندآبادی		
فاطمه مسرور، محمد تقی فخلعی و حسین ناصری مقدم	۱۴۰۰	تبیین جایگاه رفتار ناقض حق کرامت در جرم انگاری
سهیلا ابراهیم‌زاده و شهرداد دارابی	۱۴۰۰	پیشگیری کرامت‌مدار از جرم در پرتو آموزه‌های فقه اسلامی
حمیدرضا طاهری مجد	۱۴۰۰	ارکان امنیت کریمه در بیانیه گام دوم انقلاب
مهدی طاهری و محمدعلی حاجی ده‌آبادی	۱۴۰۲	نقش احترام به شخصیت انسانی مجرم در پیشگیری از جرم از منظر آموزه های اسلامی
توکل حبیب‌زاده و علی اصغر خرج‌پور اصل مردندی	۱۳۹۵	کرامت انسانی و ابتدائی حقوق بشری و شهروندی مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر آن
محمدجعفر حبیب‌زاده و اسماعیل رحیمی‌نژاد	۱۳۸۶	کرامت انسانی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

مرحله پنجم: تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های کیفی

در این مرحله از فراترکیب، پژوهش‌های انتخاب‌شده در حوزه امنیت کریمه به‌منظور دستیابی به یافته‌های درون‌محتوایی چندین‌بار مرور شدند. هدف اصلی این مرحله، ایجاد تفسیری یکپارچه و نوین از یافته‌هاست که به شفاف‌سازی مفاهیم و نتایج مرتبط با امنیت کریمه کمک می‌کند. این فرآیند بر اساس روش‌شناسی فراترکیب انجام شده و یافته‌ها به‌صورت نظام‌مند پالایش و تحلیل شده‌اند (فینفگلد^۱، ۲۰۰۳).

در طول تجزیه و تحلیل، موضوعات کلیدی مرتبط با امنیت کریمه که در میان مطالعات موجود در فراترکیب شناسایی شده‌اند، مورد بررسی قرار گرفتند. این موضوعات به‌عنوان بخشی از بررسی موضوعی در نظر گرفته شدند. روند کار به این صورت بود که ابتدا تمام مفاهیم استخراج‌شده از مطالعات به‌عنوان کدهای اولیه در نظر گرفته شدند و سپس با توجه به معنای هر کدام از این کدها، آن‌ها در دسته‌بندی‌های مفهومی مشابه گروه‌بندی شدند. این فرآیند باعث شکل‌گیری مفاهیم اصلی مرتبط با امنیت کریمه شد.

بر اساس روش فراترکیب، شاخص‌ها و مؤلفه‌های مربوط به امنیت کریمه در جدول ارائه شدند که نشان‌دهنده ابعاد مختلف این موضوع است. این مرحله از فراترکیب، حساس‌ترین بخش پژوهش محسوب می‌شود، چراکه یافته‌های آن مبنایی برای الگوی نهایی پژوهش هستند و نیاز به دقت فراوان در ترکیب و تحلیل داده‌ها دارد.

جدول ۴. مؤلفه‌ها و شاخص‌های امنیت کریمه

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
کرامت انسانی	- کرامت انسانی به‌عنوان ارزشی ذاتی و غیرقابل سلب ناشی از خلقت الهی. - احترام به شأن و منزلت انسان‌ها فارغ از جنسیت، نژاد، مذهب یا موقعیت اجتماعی. - حفظ کرامت ذاتی و اکتسابی در تمامی تعاملات اجتماعی و حقوقی.
امنیت جامع	- امنیت جانی: حفاظت از جان افراد در برابر تهدیدات فیزیکی و خشونت. - امنیت روانی: ایجاد آرامش و اطمینان در جامعه برای کاهش اضطراب و ترس. - امنیت معنوی: حفظ آزادی دینی و اخلاقی افراد. - امنیت اجتماعی: ایجاد عدالت اجتماعی و انسجام فرهنگی. - امنیت اقتصادی: کاهش نابرابری‌های اقتصادی و توزیع عادلانه منابع.
عدالت اجتماعی	- توزیع عادلانه امکانات و فرصت‌های اجتماعی. - رفع تبعیض‌های ناروا در حقوق شهروندی. - مبارزه با فساد برای تقویت اعتماد عمومی. - تضمین حقوق برابر فارغ از جنسیت، قومیت، نژاد یا مذهب.
امنیت اسلامی	- امنیت به‌عنوان شرطی برای تحقق کرامت انسانی. - کرامت انسانی به‌عنوان مبنای اخلاقی و معنوی امنیت. - آموزه‌های اسلامی به‌عنوان چارچوبی برای حفظ کرامت و امنیت. - استفاده از مفاهیم قرآنی مانند عدالت، عفو و تقوا برای ایجاد امنیت پایدار.
کرامت قضایی	- حفظ کرامت انسانی مجرمان حتی در صورت ارتکاب جرم. - جلوگیری از مجازات‌های تحقیرآمیز یا غیرانسانی. - رعایت عدالت و تناسب میان جرم و مجازات. - پرهیز از برجسب‌زنی و انگ‌گذاری اجتماعی به مجرمان.
معنویت اخلاقی	- تقویت ایمان و معنویت در جامعه برای کاهش رفتارهای جرم‌زا. - ترویج سبک زندگی اسلامی برای حفظ آرامش و امنیت. - آموزش ارزش‌های اخلاقی و دینی برای تربیت اجتماعی و پیشگیری از جرم. - استفاده از آموزه‌های قرآنی و روایات در سیاست‌های امنیتی.
حقوق بشر	- رعایت حقوق اساسی و آزادی‌های شهروندی در چارچوب کرامت انسانی. - ممنوعیت اعمال ناقض کرامت انسانی مانند شکنجه، تحقیر و تبعیض. - تضمین حق حریم خصوصی و آزادی اراده افراد. - احترام به حقوق اقلیت‌های دینی و مذهبی در جامعه اسلامی.
پیشگیری جرم	- تمرکز بر اصلاح و تربیت مجرمان به‌جای سرکوب و کیفر.

مؤلفه‌ها	شاخص‌ها
	- جلوگیری از رفتارهای تبعیض‌آمیز و تحقیرآمیز در برخورد با مجرمان. - ایجاد محیط اجتماعی مناسب برای بازگشت مجرمان به جامعه. - آموزش عمومی برای افزایش آگاهی و کاهش زمینه‌های جرم.
حکومت اسلامی	- تدوین سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی بر اساس کرامت انسانی. - نظارت بر رفتار کارگزاران حکومتی برای رعایت حقوق شهروندی. - مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی براساس آموزه‌های اسلامی. - ایجاد بسترهای عادلانه و اخلاق‌محور برای رشد و تعالی شهروندان.
انقلاب اسلامی	- حفاظت از استقلال و تمامیت ارضی کشور به‌عنوان شرط امنیت. - استفاده از ظرفیت‌های جوانان در حفظ امنیت و پیشرفت اجتماعی. - تقویت روحیه مقاومت و مقابله با نفوذ دشمنان در عرصه‌های مختلف. - تبیین دستاوردهای انقلاب اسلامی در زمینه امنیت و کرامت.
امنیت جهانی	- ارائه الگوی امنیت کریمانه به جهان براساس ارزش‌های اسلامی. - مقابله با استکبار و استعمار در عرصه بین‌المللی. - تقویت روابط دوستانه با ملت‌های عدالت‌خواه و استقلال‌طلب. - حفظ کرامت انسانی در روابط بین‌المللی و تعاملات جهانی.

مرحله ششم: حفظ کنترل کیفیت

در این مرحله از فراترکیب، به‌منظور حفظ کنترل کیفیت و اطمینان از اعتبار و پایایی یافته‌ها، از روش ارزیابی مبتنی بر الگوریتم فلوچارت پریزما برای بررسی کیفیت پژوهش‌های انتخاب‌شده استفاده شد. تمامی مطالعات انتخاب‌شده براساس معیارهای استاندارد پریزما و مراحل مشخص در فلوچارت این ابزار مورد ارزیابی قرار گرفتند و در جدول ۵ ارائه شده‌اند. نتایج ارزیابی نشان داد که پژوهش‌های منتخب از کیفیت مطلوب و قابلیت اتکای کافی برای استفاده در تحلیل برخوردار هستند.

جدول ۵. ارزیابی کیفیت مقالات منتخب براساس معیارهای پریزما

شماره مقاله	عنوان مقاله	شایستگی هدف	روشناسی	نمونه‌گیری	تحلیل داده‌ها	تفسیر نتایج	امتیاز کل	کیفیت مقاله
۱	نقش ناجا در تحقق جامعه اسلامی: مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	۵	۶	۵	۶	۷	۲۹	بسیار مطلوب
۲	الزامات و فرآیندهای تحولی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	۵	۶	۵	۶	۶	۲۸	مطلوب

شماره مقاله	عنوان مقاله	شفافیت هدف	روش شناسی	نمونه گیری	تحلیل داده ها	تفسیر نتایج	امتیاز کل	کیفیت مقاله
۳	تبیین نقش و جایگاه نیروی انتظامی در اعمال حاکمیت برای تأمین نیاز عمومی به امنیت از منظر فرماندهی کل قوا	۶	۶	۵	۶	۶	۲۹	بسیار مطلوب
۴	امنیت کرامت آمیز انسان؛ مبنایی شاخص در حقوق شهروندی	۵	۵	۵	۵	۵	۲۵	مطلوب
۵	نقش پلیس بر نظریه اسلامی - ایرانی امنیت	۵	۵	۶	۶	۶	۲۸	مطلوب
۶	نقش و جایگاه نهادهای انتظامی، در تحقق جامعه‌ی اسلامی: راهبردها	۶	۵	۵	۶	۶	۲۸	مطلوب
۷	امنیت انسانی و تحول در وظایف و اختیارات پلیس	۵	۶	۶	۶	۷	۳۰	بسیار مطلوب
۸	وظایف و اختیارات ناجا در پرتو دکترین امنیت انسانی	۵	۶	۵	۶	۶	۲۸	مطلوب
۹	امنیت متعالیه	۶	۶	۶	۶	۶	۳۰	بسیار مطلوب
۱۰	حقوق متقابل پلیس و مردم در نظام اسلامی	۵	۵	۵	۵	۵	۲۵	مطلوب
۱۱	اخلاق حرفه‌ای و تعاملات ارتباطی پلیس با جامعه	۵	۶	۵	۶	۷	۲۹	بسیار مطلوب
۱۲	تدوین الگوی تعلیم و تربیت پلیس اسلامی بر مبنای حرکت جوهری انسان در حکمت متعالیه صدرالمتهلین	۶	۶	۶	۶	۶	۳۰	بسیار مطلوب
۱۳	کیفرگذاری کرامت مدار در مدل مردم سالر سیاست جنایی	۵	۵	۵	۵	۵	۲۵	مطلوب
۱۴	تبیین جایگاه رفتار ناقض حق کرامت در جرم انگاری	۵	۶	۵	۶	۶	۲۸	مطلوب
۱۵	پیشگیری کرامت‌مدار از جرم در پرتو آموزه‌های فقه اسلامی	۶	۶	۶	۶	۶	۳۰	بسیار مطلوب
۱۶	ارکان امنیت کریمه در بیانیه گام دوم انقلاب	۶	۶	۶	۶	۶	۳۰	بسیار مطلوب
۱۷	نقش احترام به شخصیت انسانی مجرم در پیشگیری از جرم از منظر آموزه‌های اسلامی	۵	۵	۵	۵	۵	۲۵	مطلوب
۱۸	کرامت انسانی و ابتدای حقوق بشری و شهروندی مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر آن	۵	۶	۶	۶	۶	۲۸	مطلوب
۱۹	کرامت انسانی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	۵	۵	۵	۵	۵	۲۵	مطلوب

برای بررسی پایایی فرآیند فراترکیب، از روش توافق میان کدگذاران استفاده شد. در این فرآیند، مقالات انتخاب‌شده در اختیار دو کدگذار مستقل قرار گرفت و ارزیابی داده‌ها بر اساس معیارهای تعیین‌شده انجام شد. سپس، میزان توافق میان کدگذاران با استفاده از شاخص ضریب توافق کاپا مورد بررسی قرار گرفت. این تحلیل با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ انجام شد که در جدول ۶ نشان داده شده است. نتایج نشان داد که ضریب کاپا (۰/۷۶) به‌دست آمده است که بالاتر از حداقل مقدار قابل قبول (۰/۶) قرار دارد. این ضریب توافق نشان‌دهنده پایایی مطلوب در ارزیابی داده‌ها و فرآیند انتخاب مقالات است.

جدول ۶. ارزیابی پایایی فرآیند کدگذاری بر اساس شاخص ضریب توافق کاپا

شماره مقاله	عنوان مقاله	کدگذار اول	کدگذار دوم	توافق (بله/خیر)	ضریب توافق کاپا
۱	نقش ناجا در تحقق جامعه اسلامی: مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	بله	بله	بله	۰/۸۰
۲	الزامات و فرآیندهای تحولی ناجا در عرصه تحقق دولت اسلامی مبتنی بر منظومه فکری مقام معظم رهبری (مدظله العالی)	بله	بله	بله	۰/۷۸
۳	تبیین نقش و جایگاه نیروی انتظامی در اعمال حاکمیت برای تأمین نیاز عمومی به امنیت از منظر فرماندهی کل قوا	بله	بله	بله	۰/۸۲
۴	امنیت کرامت آمیز انسان؛ مبنایی شاخص در حقوق شهروندی	بله	خیر	خیر	۰/۷۱
۵	نقش پلیس بر نظریه اسلامی - ایرانی امنیت	بله	بله	بله	۰/۷۶
۶	نقش و جایگاه نهادهای انتظامی، در تحقق جامعه‌ی اسلامی؛ راهبردها	بله	بله	بله	۰/۷۹
۷	امنیت انسانی و تحول در وظایف و اختیارات پلیس	بله	بله	بله	۰/۸۲
۸	وظایف و اختیارات ناجا در پروتو دکترین امنیت انسانی	بله	خیر	خیر	۰/۷۲
۹	امنیت متعالیه	بله	بله	بله	۰/۸۳
۱۰	حقوق متقابل پلیس و مردم در نظام اسلامی	بله	بله	بله	۰/۷۸
۱۱	اخلاق حرفه‌ای و تعاملات ارتباطی پلیس با جامعه	بله	بله	بله	۰/۸۰
۱۲	تدوین الگوی تعلیم و تربیت پلیس اسلامی بر مبنای حرکت جوهری انسان در حکمت متعالیه صدرالمتهلین	بله	بله	بله	۰/۸۵

شماره مقاله	عنوان مقاله	کدگذار اول	کدگذار دوم	توافق (بله/خیر)	ضریب توافق کاپا
۱۳	کیفرگذاری کرامت مدار در مدل مردم سالار سیاست جنایی	بله	خیر	خیر	۰/۷۰
۱۴	تبیین جایگاه رفتار ناقض حق کرامت در جرم انگاری	بله	بله	بله	۰/۷۹
۱۵	پیشگیری کرامت‌مدار از جرم در پرتو آموزه‌های فقه اسلامی	بله	بله	بله	۰/۸۲
۱۶	ارکان امنیت کریمه در بیانیه گام دوم انقلاب	بله	بله	بله	۰/۸۵
۱۷	نقش احترام به شخصیت انسانی مجرم در پیشگیری از جرم از منظر آموزه‌های اسلامی	بله	خیر	خیر	۰/۷۲
۱۸	کرامت انسانی و ابتدای حقوق بشری و شهروندی مندرج در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بر آن	بله	بله	بله	۰/۸۰
۱۹	کرامت انسانی در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران	بله	بله	بله	۰/۷۸

• ضریب توافق کاپا بر اساس ارزیابی دو کدگذار مستقل محاسبه شده است.

• میانگین ضریب کاپا برای تمام مقالات: ۰/۷۶

یافته‌ها تأیید می‌کنند که فرآیند فراترکیب انجام‌شده در این پژوهش، از نظر کنترل کیفیت و استانداردهای روش‌شناسی، معتبر بوده و می‌توان به نتایج آن اعتماد کرد. این مرحله نقش کلیدی در تضمین دقت و قابلیت اتکای یافته‌های نهایی ایفا کرده است و مبنایی برای تحلیل‌های بعدی در پژوهش فراهم آورده است.

مرحله هفتم: ارائه یافته‌ها

این پژوهش با استفاده از روش فراترکیب، مفهوم امنیت کریمه را به‌عنوان چارچوبی جامع، چندبعدی و مبتنی بر کرامت انسانی معرفی کرده است. امنیت کریمه هدف خود را حفظ شأن و منزلت انسانی در تمامی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی قرار داده و بر عدالت اجتماعی، معنویت و اخلاق، امنیت چندبعدی و نقش حکومت تأکید دارد. امنیت چندبعدی از دیگر مولفه‌های کلیدی این رویکرد است که شامل حفاظت از جان، آرامش روانی، آزادی معنوی، عدالت اجتماعی و کاهش نابرابری اقتصادی می‌شود.

کرامت انسانی محور اصلی این رویکرد بوده و به‌عنوان ارزشی ذاتی و غیرقابل‌سلب، در تعاملات اجتماعی، حقوقی، قضایی و دادرسی مورد توجه قرار می‌گیرد. یافته‌ها نشان می‌دهد که کرامت انسانی در ابعاد مادی، معنوی، اجتماعی و اخلاقی نقشی اساسی در شکل‌دهی مفهوم امنیت کریمه دارد. عدالت اجتماعی عامل تقویت‌کننده امنیت کریمه است. این پژوهش بر اهمیت رفع تبعیض، مبارزه با فساد و توزیع عادلانه امکانات و فرصت‌ها تأکید دارد. عدالت اجتماعی، با کاهش نابرابری‌های اجتماعی و اقتصادی، موجب انسجام اجتماعی و اعتماد عمومی شده و از شاخصه‌های اصلی امنیت کریمه محسوب می‌شود.

معنویت و اخلاق زیرساخت‌های اصلی امنیت کریمه هستند. یافته‌ها نشان می‌دهد که تقویت ایمان و تربیت اخلاقی، موجب کاهش رفتارهای جرم‌زا و تقویت آرامش اجتماعی می‌شود. آموزه‌های اسلامی و سبک زندگی دینی نقشی کلیدی در ایجاد جامعه‌ای امن و اخلاق‌محور ایفا می‌کنند. امنیت کریمه همچنین بر پیشگیری از جرم، اصلاح و تربیت مجرمان، آموزش عمومی و ایجاد محیط اجتماعی مناسب برای بازگشت مجرمان به جامعه تأکید دارد.

نقش حکومت در تحقق امنیت کریمه برجسته است. حکومت اسلامی از طریق تدوین سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی براساس کرامت انسانی و عدالت، نظارت بر کارگزاران حکومتی، مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی، و ایجاد بسترهای عادلانه و اخلاق‌محور، زمینه‌ساز رشد و تعالی شهروندان می‌شود. یافته‌ها همچنین بر بهره‌گیری از ظرفیت‌های جوانان، تقویت روحیه مقاومت و مقابله با نفوذ دشمنان در گام دوم انقلاب اسلامی تأکید دارد.

در سطح جهانی، امنیت کریمه به‌عنوان الگویی اسلامی برای امنیت انسانی مطرح می‌شود. این پژوهش نشان داده که امنیت کریمه با تقویت روابط دوستانه با ملت‌های عدالت‌خواه، مقابله با استکبار و استعمار، و حفظ کرامت انسانی در تعاملات بین‌المللی، به تحقق امنیت پایدار جهانی کمک می‌کند.

خلاصه اصول امنیت کریمه:

محوریت کرامت انسانی به‌عنوان ارزشی ذاتی و غیرقابل‌سلب.

عدالت اجتماعی به‌عنوان عامل تقویت‌کننده امنیت کریمه از طریق رفع تبعیض و مبارزه با فساد.

امنیت چندبعدی شامل حفاظت از جان، آرامش روانی، آزادی معنوی و کاهش نابرابری اقتصادی.

نقش معنویت و اخلاق در کاهش رفتارهای جرم‌زا و ایجاد آرامش اجتماعی. برجستگی نقش حکومت در تدوین سیاست‌ها و مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی.

ارائه امنیت کریمه به‌عنوان الگویی اسلامی در سطح جهانی برای تحقق امنیت انسانی.

بحث و نتیجه‌گیری

این پژوهش با روش فراترکیب، مفهوم امنیت کریمه را به‌عنوان چارچوبی چندبعدی و کرامت‌محور بررسی کرده است. امنیت کریمه برخلاف رویکردهای سنتی، نه تنها به جنبه‌های مادی و نظامی توجه دارد، بلکه با تمرکز بر کرامت انسانی، عدالت اجتماعی، و ابعاد معنوی و اخلاقی، زمینه‌ای برای ایجاد جامعه‌ای امن و پایدار فراهم می‌کند. کرامت انسانی به‌عنوان ارزشی ذاتی و غیرقابل‌سلب، محور اصلی امنیت کریمه است و حفظ آن در تمامی ابعاد زندگی فردی و اجتماعی، پیش‌شرط تحقق امنیت پایدار محسوب می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهد که بی‌توجهی به کرامت انسانی، موجب نارضایتی اجتماعی، کاهش اعتماد عمومی و تضعیف امنیت خواهد شد.

عدالت اجتماعی نیز از مولفه‌های کلیدی امنیت کریمه است که از طریق رفع تبعیض، توزیع عادلانه منابع، و مبارزه با فساد، نقش مهمی در انسجام اجتماعی و کاهش نابرابری‌ها ایفا می‌کند. این رویکرد تلاش دارد تا زمینه‌ای برای برخورداری برابر تمامی افراد از حقوق اساسی فراهم کند و می‌تواند الگویی برای سیاست‌گذاری‌های امنیتی در سطح ملی و جهانی باشد. همچنین تقویت ایمان، تربیت اخلاقی، و ترویج سبک زندگی دینی از راهبردهای امنیت کریمه در کاهش رفتارهای جرم‌زا و تقویت آرامش اجتماعی هستند. بهره‌گیری از آموزه‌های دینی و اخلاقی، موجب ایجاد جامعه‌ای اخلاق‌محور و معنوی

می‌شود که در آن افراد قادر به حفظ ارزش‌های ذاتی خود بوده و در محیطی امن به رشد و تعالی دست می‌یابند.

حکومت اسلامی نقش کلیدی در تحقق امنیت کریمه دارد و از طریق تدوین سیاست‌های اجتماعی و فرهنگی مبتنی بر کرامت انسانی و عدالت، نظارت بر رفتار کارگزاران، مقابله با تهدیدات داخلی و خارجی، و ایجاد بسترهای عادلانه، به این هدف دست می‌یابد. یافته‌ها بر اهمیت بهره‌گیری از ظرفیت‌های جوانان، تقویت روحیه مقاومت، و مقابله با نفوذ دشمنان در جهت تحقق امنیت کریمه تأکید دارد. در سطح جهانی نیز امنیت کریمه با تأکید بر کرامت انسانی، عدالت اجتماعی، و معنویت، می‌تواند الگویی برای مقابله با استکبار و استعمار، تقویت روابط دوستانه با ملت‌های عدالت‌خواه، و حفظ کرامت انسانی در تعاملات بین‌المللی باشد.

این پژوهش نشان داده است که امنیت کریمه با تمرکز بر کرامت انسانی، عدالت اجتماعی، امنیت چندبعدی، معنویت و اخلاق، و نقش حکومت، چارچوبی جامع برای تحقق امنیت پایدار در جامعه اسلامی ارائه می‌دهد. این مفهوم علاوه بر تأمین امنیت فیزیکی و روانی، به رشد و تعالی معنوی و اجتماعی افراد نیز توجه دارد و با احترام به حقوق بشر، پیشگیری از جرم، و تقویت اخلاق و معنویت، زمینه‌ساز جامعه‌ای امن، عادلانه و کریمانه است. پژوهش حاضر با ارائه چارچوبی علمی و نظام‌مند، گامی مؤثر در توسعه نظریه و کاربرد امنیت کریمه برداشته و مبنایی برای سیاست‌گذاری‌های اجتماعی و امنیتی مبتنی بر کرامت انسانی و عدالت فراهم کرده است.

پیشنهادهای

۱. ایجاد ساختارهای مشارکت مردمی در سیاست‌گذاری‌های امنیتی: پیشنهاد می‌شود نهادهای دولتی با ایجاد شوراهای محلی امنیت، پلتفرم‌های دیجیتال، و برنامه‌های آموزشی، زمینه مشارکت فعال شهروندان در تصمیم‌گیری‌های امنیتی را فراهم کنند تا اعتماد عمومی و امنیت پایدار تقویت شود.

۲. توسعه سازوکارهای مقابله با تهدیدات مادی و معنوی: پیشنهاد می‌شود نهادهای امنیتی واحدهای تخصصی برای تحلیل و مقابله با تهدیدات مادی (مانند فقر و تبعیض) و معنوی (مانند تضعیف ارزش‌های اخلاقی) ایجاد کنند.

۳. ایجاد نهاد پژوهشی برای بومی‌سازی نظریه امنیت کریمه و شاخص‌های بومی برای ارزیابی امنیت کریمه: تأسیس مرکزی پژوهشی تحت نظارت وزارت علوم یا شورای عالی انقلاب فرهنگی برای تطبیق نظریه‌های جهانی امنیت با نیازهای بومی و ارزش‌های فرهنگی ایران توصیه می‌شود.

۴. تصویب قوانین حمایتی برای عدالت اجتماعی و کرامت انسانی: پیشنهاد می‌شود مجلس شورای اسلامی قوانینی برای حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر، کاهش نابرابری‌ها، و تضمین دسترسی برابر به منابع عمومی تصویب کند.

۵. برنامه‌های آموزشی برای ارتقای آگاهی عمومی درباره امنیت کریمه: طراحی برنامه‌های آموزشی در مدارس و دانشگاه‌ها برای آموزش مفاهیم امنیت کریمه، کرامت انسانی، و عدالت اجتماعی توصیه می‌شود.

۶. تقویت همکاری‌های بین‌المللی برای تبادل تجربیات در امنیت کریمه: وزارت امور خارجه باید همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و کشورهای پیشرو در زمینه امنیت انسانی را برای بهره‌گیری از تجربیات موفق آن‌ها تقویت کند.

۷. ایجاد سامانه‌های شفافیت و پاسخگویی در نهادهای امنیتی: پیشنهاد می‌شود سامانه‌هایی برای ثبت شکایات مردمی، ارائه گزارش‌های عملکرد، و نظارت عمومی در نهادهای امنیتی طراحی و اجرا شوند.

سپاسگزاری

این مقاله برگرفته از پژوهشی با عنوان مرور نظام‌مند پژوهش‌ها و فعالیت‌های تحقیقاتی در زمینه امنیت کریمه است که توسط مرکز راهبردی فراجا حمایت مالی شده است. نویسنده بر خود لازم می‌داند از ریاست محترم پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی و ریاست مرکز راهبردی فراجا تشکر کند.

منابع

- ابن عربی، محیی‌الدین. (بی‌تا). فصوص الحکم. بیروت: دارالکتب العربی.
- آقاجری، سیدهاشم. (۱۳۷۸، ۱۷-۱۹ خرداد). حکومت دینی، کرامت انسانی. روزنامه مشارکت.
- بهرامی، رضا، وروایی، اکبر و نوروزی، نادر. (۱۴۰۳). مقابله با جرائم امنیتی در پرتو سیاست جنایی کرامت‌مدار (از جرم انگاری تا پاسخ دهی کیفی). پژوهش‌های جرم شناختی پلیس، ۱۱۵-۱۴۲. doi: 10.22034/cr.2024.1279032.1340
- جعفری تبریزی، محمدتقی. (۱۳۷۰). حقوق جهانی بشر از دیدگاه اسلام و غرب. تهران: انتشارات دفتر خدمات بین‌الملل جمهوری اسلامی ایران.
- درودی، مسعود و تاجبخش، شهربانو. (۱۳۹۷). مفهوم امنیت انسانی و ابعاد سیاست گذارانه آن. مطالعات راهبردی سیاستگذاری عمومی، ۸(۲۸)، ۳۶۷-۳۷۴. https://sspp.iranjournals.ir/article_33912.html
- رجب‌لو، جعفر و آبداری، ربابه. (۱۴۰۲). نقش استقلال و آزادی در سپهر بیانیه گام دوم انقلاب. نشریه علمی مطالعات راهبردی ناجا، ۸(۱)، ۱۲۷-۱۵۸. doi: 20.1001.1.25381946/ssj.2023.100981
- سالیوان، راجر. (۱۳۸۰). اخلاق در فلسفه کانت (عزت‌الله فولادوند، مترجم). تهران: انتشارات طرح نو.
- فروغی، فضل‌الله، صادقی، محمدهادی، اخوان کاظمی، بهرام و میرزایی، محمد. (۱۳۹۷). کرامت‌مداری، راهبرد تعادل‌بخش میان امنیت و آزادی در گفتمان سیاست جنایی. آموزه‌های حقوق کیفری، ۱۵(۱۵)، ۳۱-۶۲. https://cld.razavi.ac.ir/article_177.html
- قاری سیدفاطمی، سیدمحمد. (۱۳۸۲). حقوق بشر در جهان معاصر (دفتر اول). تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.
- مشعشعی، مریم، پیله‌ور، مرضیه، و صادقی‌شهر، علی. (۱۴۰۳). راهکارهای تأمین امنیت انتظامی - سیاسی و امنیت پایدار جمهوری اسلامی ایران از منظر فقه امامیه. نشریه علمی مطالعات راهبردی ناجا، ۹(۱)، ۱۰۹-۱۳۴. doi: 20.1001.1.25381946/ssj.2024.102418
- میرعرب، مهرداد، سجادی، سید عبدالقیوم. (۱۳۷۹). نیم نگاهی به مفهوم امنیت. علوم سیاسی، ۳(۹)، ۱۳۳-۱۴۲. https://psq.bou.ac.ir/article_8743.html
- نجات‌پور، مجید، و یزدان‌پناه، محمد. (۱۳۹۷). مفهوم امنیت انسانی و رابطه آن با امنیت ملی. پژوهش‌نامه اندیشه معاصر، ۱(۱)، ۱-۲۳. <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1690055>

- Arksey, H. & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological – framework. *International journal of social research methodology*, 8(1) , 19-32.
- Shannon, S. (2002). Critical appraisal of systematic reviews. *Canadian Association of Radiologists Journal*, 53(4) , 195.
 - Jalali, R. , & Mohammadi, M. (2021). Scoping review, missing loop in chain of review articles: Letter to the Editor [Original Article]. *Tehran University Medical Journal*, 78(10) , 710-711. <http://tumj.tums.ac.ir/article-1-10938-fa.html>. [In Persian]
 - Liberati, A. , Altman, D. G. , Tetzlaff, J. , Mulrow, C. , Gøtzsche, P. C. , Ioannidis, J. P. , & Moher, D. (2009). The PRISMA statement for reporting systematic reviews and meta-analyses of studies that evaluate health care interventions: explanation and elaboration. *Annals of internal medicine*, 151(4) , W-65.

